

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Státní rozpočet

Metodický list

práce s interaktivní tabulí - definice státního rozpočtu, typy rozpočtu, příjmy do státní pokladny a výdaje
 námět pro řízenou diskusi - daňové podvody, práce načerno

Obecné informace k řadě pracovních listů Člověk a společnost - Stát a hospodářství

Výukové materiály jsou určeny převážně pro práci na interaktivní tabuli nebo prezentaci prostřednictvím projektoru. Část materiálů obsahuje testy nebo úlohy určené k množení a samostatnému doplnění.

Každý výukový materiál obsahuje v úvodu klíčové otázky, které seznámí žáky s účelem práce a mohou být využity jako poklad pro testování znalostí a dovedností žáků.

Části označené touto ikonou jsou určeny ke shrnutí poznatků a lze je využít jako zápis do sešitů nebo k ucelení opakované látky.

Výukové materiály navazují na řadu učebnic Občanská výchova 6-9 s blokem Rodinná výchova: učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia nakladatelství Fraus.

Každý úkol je srozumitelně popsán. Řešení, pokud jsou nutná, jsou uvedena v závěru výukového materiálu jako příloha.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

NA KONCI HODINY DOKÁŽU ODPOVĚDĚT, KDYŽ SE NĚKDO ZEPTÁ:

Popiš vlastními slovy, co je to státní rozpočet.

Jmenuj typy rozpočtu, pojmy vysvětli.

Vyjmenuj základní složky příjmů ve státním rozpočtu.

Co všechno platí stát?

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

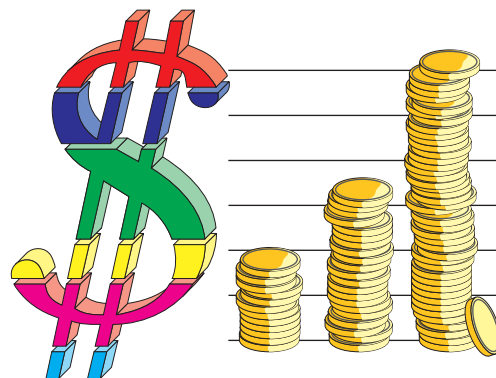
PRÁCE S INTERAKTIVNÍ TABULÍ A SEŠITEM

Přečtěte nahlas následující definice.

Osobní rozpočet je rozbor a plán příjmů a výdajů jednotlivce za určité období.

Rozpočet domácnosti je rozbor a plán příjmů a výdajů členů domácnosti za určité období, obvykle jeden měsíc.

Rozpočet firmy je rozbor a plán příjmů a výdajů firmy za určité období nebo pro konkrétní projekt.

Na základě předcházejících definic vytvořte definici státního rozpočtu.

Zkontrolovanou definici zapište do sešitů.

STÁTNÍ ROZPOČET JE

.....

.....

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

PRÁCE S INTERAKTIVNÍ TABULÍ A SEŠITEM

Rozpočet státu je tedy plán pro budoucí rok. Počítá s odhadnutými příjmy (které ještě nemá) a plánuje výdaje.

Na základě následujících obrázků odhadněte významy slovních spojení. Zapište.

SCHODKOVÝ STÁTNÍ ROZPOČET

VYROVNANÝ STÁTNÍ ROZPOČET

PŘEBYTKOVÝ STÁTNÍ ROZPOČET

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

PRÁCE S INTERAKTIVNÍ TABULÍ A SEŠITEM

Odkud bere stát peníze? Mezi nabídnutými výrazy zakroužkujte ty, které tvoří státní příjmy.

Po kontrole запиšte do sešitů.

plat poslanců a senátorů zisky státních podniků
poplatky plat úředníků zahraniční dary prezidentovi
PŘÍJMY STÁTU daně
sociální pojištění dotace (například EU) cla
zemědělské produkty nově vytištěné peníze
kancelářské vybavení zisky z prodeje státního majetku
pojistné na veřejné zdravotní pojištění

NÁMĚT PRO SPOLEČNOU DISKUSI

Proč státu vadí práce načerno?

Proč státu vadí daňové úniky a podvody?

Proč je důležité, aby v čele státních podniků stáli schopní manažeři místo politiků?

Proč platíme na úřadech navíc poplatky, když už platíme daně?

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

PRÁCE S INTERAKTIVNÍ TABULÍ

Ve svém životě používáte denně věci, za které nemusíte platit. Například silnice. Jmenujte některé další věci a služby, za které přímo neplatíte.

Zapište je na tabuli v rámci brainstormingu.

Některé věci jsou skutečně téměř zadarmo: voda v řece, vzduch... Ale i za to, aby voda byla v řece snesitelně čistá stejně jako vzduch musí někdo zaplatit. Někdo musí vybudovat čističky vody apod.

Stejně tak musí někdo zaplatit policii, nové silnice, odpadní potrubí, školy, nemocnice...

Stát hradí ze státního rozpočtu věci a služby, které jsou potřebné pro většinu lidí, ale jako jednotlivci bychom je zaplatit nemohli.

Stát pomáhá také v okamžiku, kdy přijdeme o práci, vyplácí sociální dávky a důchody.

Vysvětlete, proč by měly daňové úniky a práce načerno vadit i vám.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

SHRNUTÍ

Státní rozpočet je plán příjmů a výdajů na období jednoho roku.

Schodkový rozpočet počítá s nižšími příjmy než výdaji. Stát se zadlužuje.

Vyrovnaný rozpočet obsahuje příjmy a výdaje ve stejné výši.

Přebytkový rozpočet zahrnuje vyšší příjmy, než jsou odhadnuté výdaje. Stát splácí své dluhy nebo spoří na dobu krize.

Mezi příjmy do státního rozpočtu patří:

- daně
- sociální pojištění
- poplatky
- cla
- dotace (například EU)
- zisky z prodeje státního majetku
- pojistné na veřejné zdravotní pojištění
- zisky státních podniků

Stát hradí ze státního rozpočtu věci a služby, které jsou potřebné pro většinu lidí, ale jako jednotlivci bychom je zaplatit nemohli.

Stát pomáhá také v okamžiku, kdy přijdeme o práci, vyplácí sociální dávky a důchody.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Literatura a zdroje obrázků

SKOŘEPA, Michal. SKOŘEPOVÁ, Eva. Finanční a ekonomická gramotnost pro základní školy a víceletá gymnázia: Manuál pro učitele. 1. vyd. Praha: Scientia, spol. s.r.o., 2008. 197 s. ISBN 978-80-86960-40-1

KOLEKTIV AUTORŮ. Občanská výchova 9 s blokem Rodinná výchova: učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 2006. 152 s. ISBN 80-7238-528-3

Neoznačené obrázky - Clipart pro Corel 8 a jejich modifikace